

**UCHWAŁA NR XIV/104/2025
RADY MIEJSKIEJ W PSZOWIE**

z dnia 2 lipca 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Gospodarki Ściekowej dla Miasta Pszowa”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) po przeprowadzeniu konsultacji społecznych zgodnie z uchwałą nr XLII/336/2010 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 22 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultacji z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (T.j.: Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 258 z 2010 r. poz. 4052, z późn. zm.)

**RADA MIEJSKA W PSZOWIE
uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjąć „Program Gospodarki Ściekowej dla Miasta Pszowa” w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Pszów.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pszowie

Marcin Grzenia

Program Gospodarki Ściekowej dla Miasta Pszowa

Pszów, 2025

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
1.1. Podstawa prawna.....	4
2. Charakterystyka miasta Pszów	4
2.1. Położenie	4
2.2. Komunikacja.....	5
2.3. Demografia	7
3. System gospodarki ściekowej.....	10
3.1. Sieć kanalizacji sanitarnej	10
3.2. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	14
3.3. Zbiorniki bezodpływowe	17
3.4. Przydomowe oczyszczalnie ścieków	19
3.5. Oczyszczalnie ścieków.....	22
4. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska w przypadku niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej.....	26
Spis tabel.....	29
Spis rysunków.....	29

1. Wprowadzenie

Efektywna gospodarka ściekowa stanowi jeden z kluczowych elementów zrównoważonego rozwoju gminy oraz ochrony środowiska naturalnego. Rosnące wymagania prawne, potrzeba poprawy jakości wód oraz dążenie do zwiększenia komfortu życia mieszkańców powodują konieczność kompleksowego planowania i wdrażania działań związanych z odbiorem, oczyszczaniem oraz odprowadzaniem ścieków.

Gospodarowanie ściekami obejmuje cały proces od ich wytwarzania, poprzez odbiór, transport, oczyszczanie, aż po unieszkodliwianie lub wykorzystanie produktów oczyszczania. W zależności od uwarunkowań przestrzennych, demograficznych, ekonomicznych oraz środowiskowych, stosuje się różne formy zagospodarowania ścieków. Można je podzielić na dwie główne grupy: systemy zbiorcze oraz systemy indywidualne.

- System zbiorczy (kanalizacja zbiorcza) polega na odprowadzaniu ścieków poprzez sieć kanalizacyjną do oczyszczalni ścieków. Jest to najefektywniejsza i najbezpieczniejsza forma gospodarki ściekowej, szczególnie na terenach zurbanizowanych. W ramach systemu zbiorczego wyróżniamy:
 - kanalizację sanitarną – służy do odprowadzania ścieków bytowych lub przemysłowych, bez udziału wód opadowych,
 - kanalizację ogólnospławną – odprowadza zarówno ścieki sanitarne, jak i wody opadowe. Tego typu rozwiązania są coraz rzadziej stosowane ze względu na ryzyko przeciążeń hydraulicznych oczyszczalni,
 - kanalizację rozdzielczą – system oddzielnego odprowadzania ścieków bytowych i deszczowych; obecnie rekomendowany model w nowych inwestycjach.
- System indywidualny (rozproszony) – wykorzystywane są przede wszystkim na terenach o rozproszonej zabudowie, gdzie budowa kanalizacji zbiorczej jest nieopłacalna lub technicznie trudna do realizacji. Do najczęściej stosowanych rozwiązań należą:
 - zbiorniki bezodpływowe (szamba) – gromadzą ścieki bytowe, które są okresowo wywożone przez uprawnione firmy asenizacyjne. Jest to rozwiązanie proste, jednak kosztowne w eksploatacji i obciążone ryzykiem nielegalnych zrzutów.
 - przydomowe oczyszczalnie ścieków – umożliwiają mechaniczno-biologiczne oczyszczanie ścieków na miejscu. Dzielą się na:
 - oczyszczalnie z osadem czynnym,
 - oczyszczalnie drenażowe (np. z filtrem piaskowym),
 - oczyszczalnie z reaktorami biologicznymi (np. SBR, MBBR).

Niniejszy Program Gospodarki Ściekowej stanowi szczegółowy opis obecnego stanu zagospodarowania ścieków na terenie miasta Pszowa, identyfikuje istniejące problemy i potrzeby w tym zakresie oraz wskazuje kierunki rozwoju systemu gospodarki ściekowej. Dokument uwzględnia zarówno aspekty techniczne, organizacyjne, jak i środowiskowe oraz społeczno-ekonomiczne, które wpływają na kształtowanie polityki wodno-ściekowej na poziomie lokalnym.

Podstawowym celem opracowania Programu Gospodarki Ściekowej jest zapewnienie kompleksowego i zgodnego z przepisami prawa systemu odbioru oraz oczyszczania ścieków na terenie gminy.

1.1. Podstawa prawna

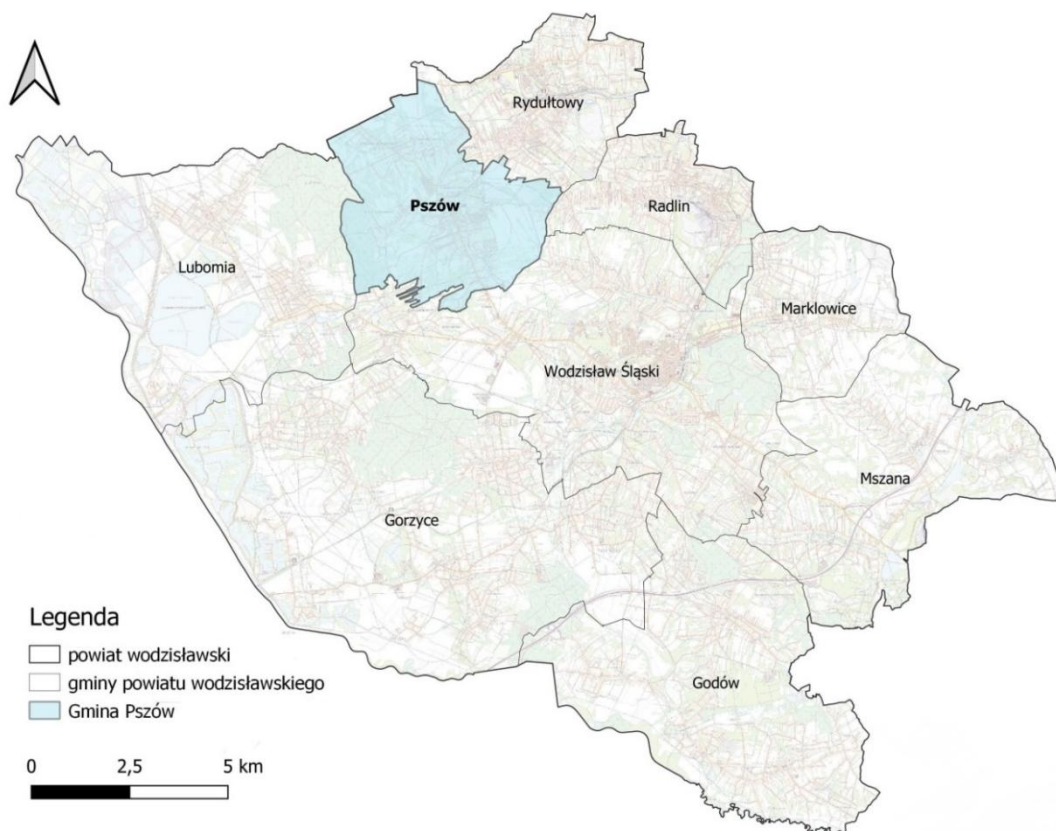
Opracowanie *Programu Gospodarki Ściekowej dla Miasta Pszowa* opiera się na aktualnych przepisach prawa, w tym m.in.:

- Ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r., poz. 757),
- Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54),
- Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087),
- Rozporządzeniach wykonawczych określających m.in. standardy techniczne, wskaźniki oraz dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń,
- Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK).

2. Charakterystyka miasta Pszów

2.1. Położenie

Pszów jest gminą miejską położoną w południowej części województwa śląskiego, w powiecie wodzisławskim. Gmina od wschodu graniczy z miastami Rydułtowy i Radlin, od południa z miastem Wodzisław Śląski, od zachodu z gminą Lubomia, natomiast od strony północnej z gminą Kornowac położoną w powiecie raciborskim. Powierzchnia miasta Pszów wynosi 20,46 km².

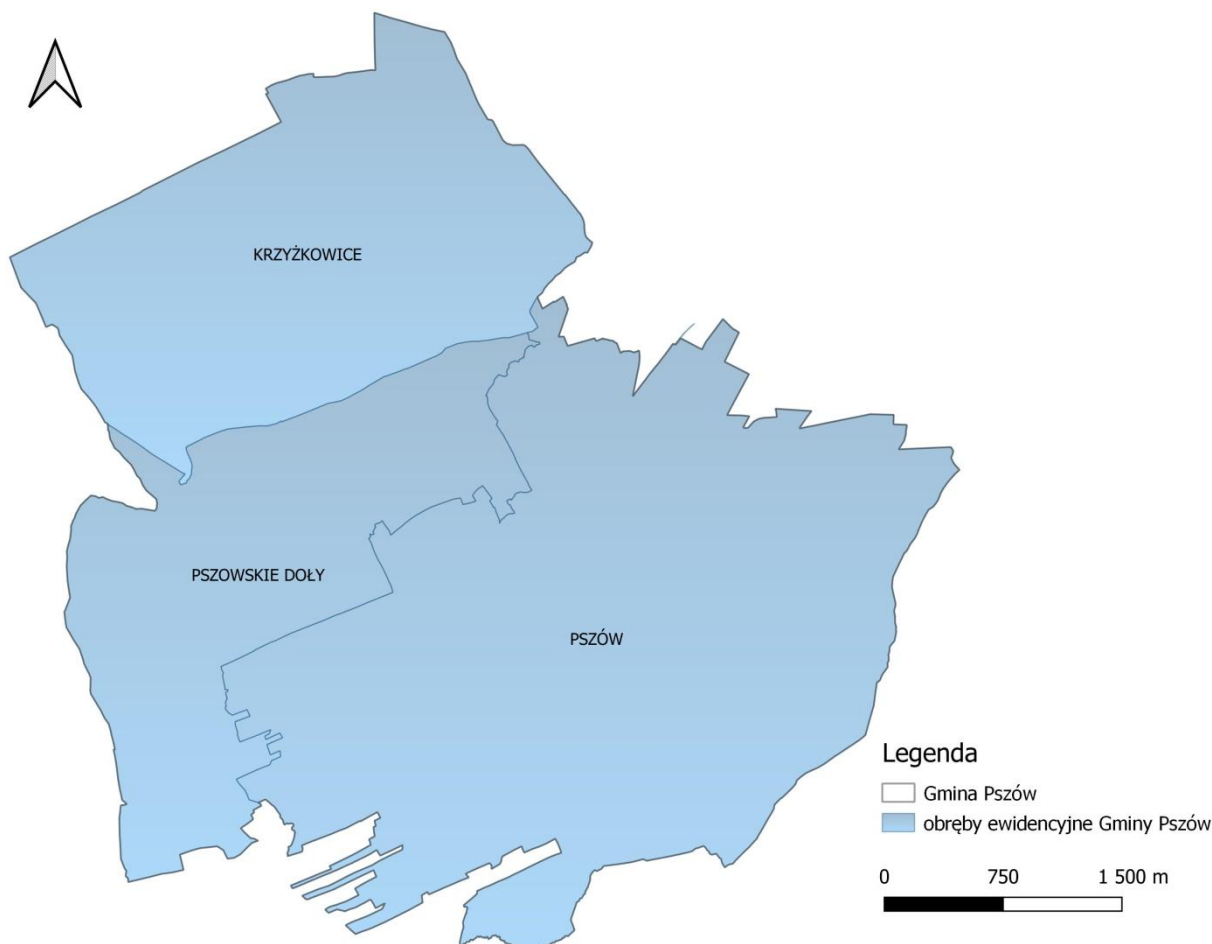
Rysunek 1. Pszów na tle powiatu wodzisławskiego.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGiK

Na terenie miasta Pszów znajdują się 3 obręby ewidencyjne tj.:

- Krzyżkowice,
- Pszowskie Doły,
- Pszów.

które przedstawiają się następująco:

Rysunek 2. Obręby ewidencyjne na terenie miasta Pszów.

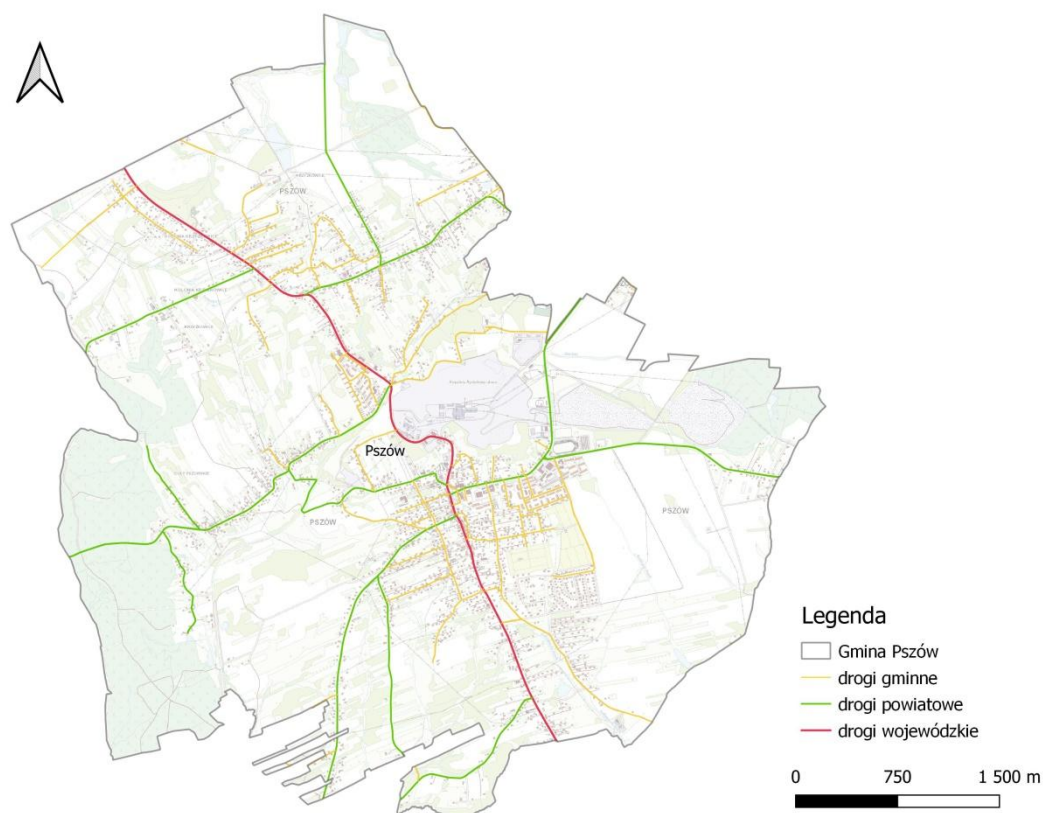
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGiK

2.2. Komunikacja

Przez teren miasta przebiegają ważne drogi mające znaczenie dla powiązania jej z innymi jednostkami administracyjnymi i gospodarczymi kraju. Układ drogowy tworzą:

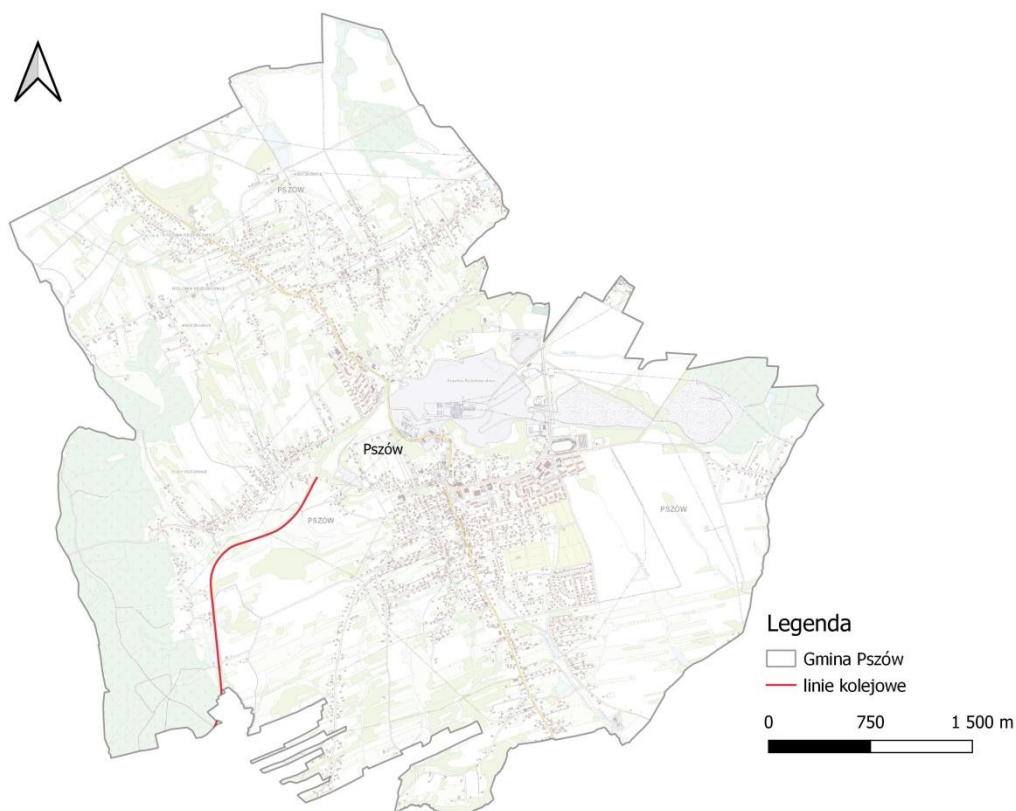
- droga wojewódzka nr 933,
- drogi powiatowe (zebrane w tabeli poniżej):
 - DP nr 5014 S (ul. Kołataja), przebieg: Wodzisław Śląski – Pszów;
 - DP nr 5015 S (ul. Paderewskiego), przebieg: Wodzisław Śląski – Pszów;
 - DP nr 5024 S (ul. Traugutta – Plebiscytowa – Bohaterów Warszawy – Rydułtowska - Hallera - Korfantego), przebieg: Pszów – Radlin;
 - DP nr 5028 S (ul. Kraszewskiego – Rymera – Rogozina), przebieg: Pszów – Radlin;
 - DP nr 5030 S (ul. Niedurnego), przebieg: Pszów;

- DP nr 5031 S (ul. Łukasiewicza - Bohaterów Westerplatte), przebieg: Pszów;
 - DP nr 5032 S (ul. Staffa), przebieg: Pszów;
 - DP nr 5033 S (ul. Dygasińskiego), przebieg: Pszów;
 - DP nr 5034 S (ul. Lubomska), przebieg: Pszów;
 - DP nr. 5035 S (ul. Grota - Roweckiego), przebieg: Pszów;
 - DP nr 5036 S (ul. 3 Maja - Miarki), przebieg: Syrynia – Pszów;
 - DP nr 5039 S (ul. Niedurnego), przebieg: Pszów.
- drogi gminne,
 - drogi wewnętrzne.

Rysunek 3. Układ głównych dróg na terenie miasta Pszów.

źródło: opracowanie własne

Rysunek 4. Układ linii kolejowych na terenie miasta Pszów.

źródło: opracowanie własne

2.3. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2023 r. miasto Pszów zamieszkiwało 13 007 osób, z czego 6 345 stanowili mężczyźni, natomiast 6 662 kobiety. Powierzchnia miasta wynosi 20,46 km², co wraz z liczbą zamieszkujących go ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 635,7 os./km².

Tabela 1. Dane demograficzne miasta Pszów.

Wskaźnik	Jednostka	Wartość			
		2020	2021	2022	2023
Ludność według miejsca zameldowania					
Liczba ludności (ogółem)	osoba	13 330	13 218	13 090	13 007
Liczba mężczyzn	osoba	6 529	6 478	6 380	6 345
Liczba kobiet	osoba	6 801	6 740	6 710	6 662
Wskaźnik ludności w mieście					
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	-82	-45	-66	-23
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	osoba	-6,1	-3,4	-5,0	-1,8

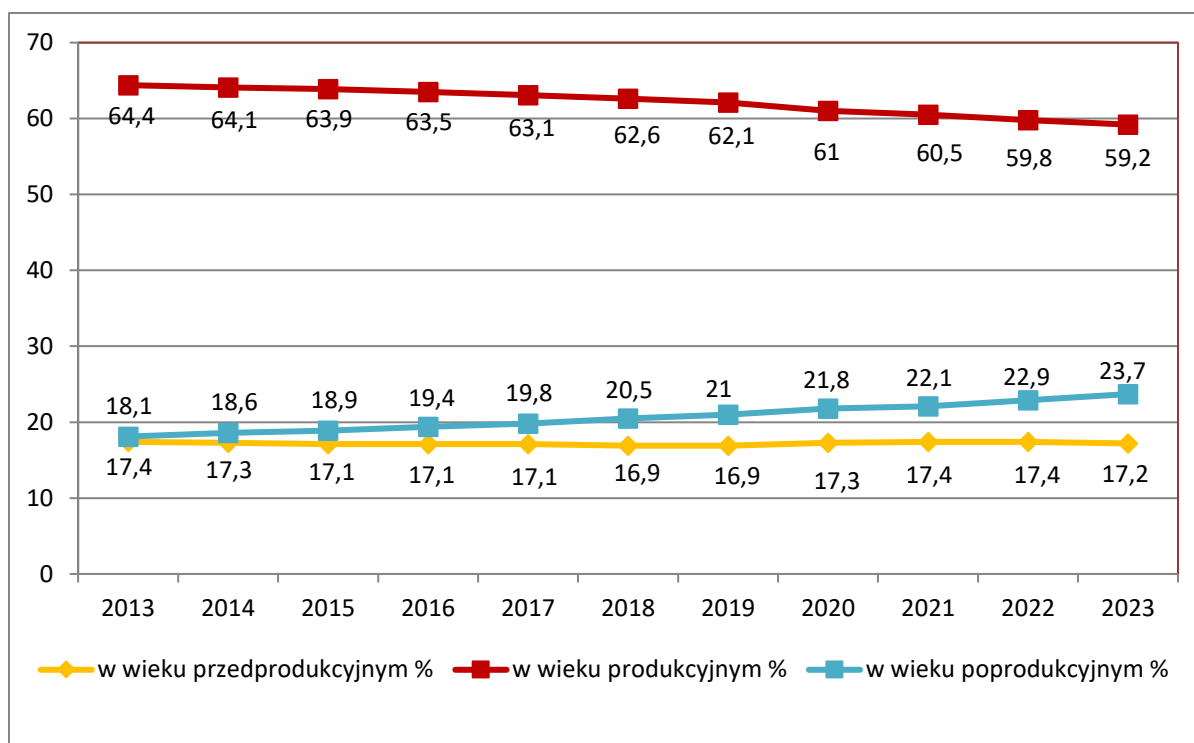
Wskaźnik	Jednostka	Wartość			
		2020	2021	2022	2023
Saldo migracji zagranicznych	osoba	2	1	0	1
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	osoba	0,15	0,08	0,00	0,08
Ludność na 1 km ²	osoba	652,2	646,7	639,8	635,7
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-8,0	-8,4	-9,7	-6,4
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem					
W wieku przedprodukcyjnym	%	17,3	17,4	17,4	17,2
W wieku produkcyjnym	%	61,0	60,5	59,8	59,2
W wieku poprodukcyjnym	%	21,8	22,1	22,9	23,7

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r.

Tabela 2. Procesy demograficzne w mieście Pszów w latach 2013-2023.

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2013	14 252	-21	-5	-14
2014	14 293	-3	0	18
2015	14 186	-53	0	-43
2016	14 186	-23	2	14
2017	14 114	-57	4	-8
2018	13 994	-86	3	-24
2019	13 844	-74	2	-52
2020	13 330	-82	2	-54
2021	13 218	-45	1	-77
2022	13 090	-66	0	-77
2023	13 007	-23	1	-59

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r.

Rysunek 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r., opracowanie własne

Z powyższych zestawień wynika, że liczba ludności w ostatnich latach systematycznie spada. Zaobserwować można również starzenie się społeczeństwa przejawiające się w zwiększającej się dynamicznie populacji osób w wieku poprodukcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

3. System gospodarki ściekowej

3.1. Sieć kanalizacji sanitarnej

Pszów posiada sieć kanalizacyjną o długości 52,10 km. Na koniec 2023 roku 65,5% mieszkańców miasta korzystało z sieci kanalizacyjnej. Sieć kanalizacyjna jest sukcesywnie rozbudowywana. Spadek liczby korzystających z instalacji w stosunku do ogółu ludności wynika ze zmniejszającej się populacji. W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Pszów w ostatnich latach.

Tabela 3. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Pszów.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość			
			2020	2021	2022	2023
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	52,10	52,10	52,10	52,10
2.	Przylączy kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 041	1 092	1 106	1 118
3.	Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	8	12	11	12
4.	Liczba ludności (ogółem)	osoba	13 330	13 218	13 090	13 007
5.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	8 593	8 616	8 558	8 525
6.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	64,5	65,2	65,4	65,5

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r.

Rozwój i budowa kanalizacji sanitarnej pozytywnie wpływa na mieszkańców poprzez ochronę wód gruntowych oraz lokalnych cieków wodnych, podniesienie komfortu i wygody użytkowania poprzez uniknięcie nieprzyjemnych zapachów towarzyszących opróżnianiu zbiornika, podniesienie standardu nieruchomości, dostosowanie gospodarki wodno-ściekowej do standardów europejskich oraz poprawę bezpieczeństwa oraz stanu środowiska naturalnego.

Ponadto podnoszone są walory ekologiczne gminy dzięki poprawie, jakości środowiska naturalnego, a w rezultacie polepszenie standardu życia obecnych i przyszłych mieszkańców. Dostępność sieci kanalizacji sanitarnej to zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta oraz stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju budownictwa jednorodzinne. Ponadto systematycznie rozbudowywana infrastruktura pozwala na dostosowywanie gospodarki wodno-ściekowej miasta do wymogów dyrektywy UE.

Przykładowe zrealizowane inwestycje w ostatnich latach

Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z budową kanalizacji w Aglomeracji Pszów

Inwestycja obejmowała modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków wraz z budową kanalizacji na terenie Aglomeracji Pszów. Projekt został podzielony na etapy:

- Etap 1. Modernizacja i rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Pszowie.
- Etap 2. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków wraz z ich niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Andersa, K. Miarki, oś T. Kościuszki.
- Etap 3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną przy ul. Niepodległości, ul. Bohaterów Westerplatte.

W ramach projektu została przebudowana 1 oczyszczalnia ścieków oraz wybudowana sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 6,37429 km. Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków w Aglomeracji Pszów w skutek realizacji projektu wynosi 8 414 RLM, co przyczynia się do zwiększenia liczby ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych. Projekt był realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wartość projektu ogółem: 17 835 564,24 zł

Wnioskowane dofinansowanie z UE: 9 227 888,07 zł

Wkład własny Miasta Pszów: 8 607 676,17 zł

Okres realizacji projektu: od 31 sierpnia 2016 r. do 20 grudnia 2019 r.

Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ulicy K. Miarki w Pszowie

Projekt dofinansowano ze środków Programu Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Inwestycja dotyczyła budowy około 600 metrów sieci kanalizacji sanitarnej, obejmującej przyłącza do budynków jednorodzinnych zlokalizowanych w rejonie ulicy K. Miarki w Pszowie.

Wydatki projektu ogółem wyniosły 1 196 999,56 zł, w tym dofinansowanie z:

- Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 793 800,00 zł;
- środki własne Miasta Pszów w kwocie 403 199,56 zł.

Rozbudowa ulic Jagienki i Juranda wraz z przebudową kanalizacji deszczowej

Inwestycja dofinansowana ze środków Programu Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Te ulice, będące drogami gminnymi klasy D, pełnią funkcję dojazdu do zabudowy wielorodzinnej oraz punktów handlowych.

W ramach modernizacji, obejmującej około 580 metrów od skrzyżowania z ul. Traugutta do końca ul. Juranda, przeprowadzono przebudowę kanalizacji deszczowej wzdłuż obu ulic oraz modernizację oświetlenia ulicznego z zainstalowaniem energooszczędnych opraw na słupach. Dodatkowo, wyznaczono nowe miejsca postojowe, wzmocniono podbudowy oraz wykonano nową nawierzchnię ulic i chodników. Zmieniono także organizację ruchu w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Wydatki projektu ogółem wyniosły 3 986 737,50 zł, w tym dofinansowanie z:

- Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 3 787 400,62 zł;
- środki własne Miasta Pszów w kwocie 199 336,88 zł.

Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Niepodległości w Pszowie

Budowa ponad 1 km sieci kanalizacji sanitarnej w zlewni ul. Niepodległości w Pszowie obejmującą swym zasięgiem budowę kanalizacji sanitarnej dla nieruchomości położonych przy ul. Niepodległości, Paderewskiego, Marusarzówny.

Wydatki projektu ogółem 2.550.835,50 zł, w tym dofinansowanie z:

- Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 1 900 000,00 zł,
- środki własne Miasta Pszów w kwocie 650 835,50 zł.

Okres realizacji projektu: od kwietnia 2024 r. do grudnia 2024 r.

W 2022 r. dokonano włączenia 16 obiektów – budynków (mieszkalnych, usługowych oraz stowarzyszenie) do sieci kanalizacji sanitarnej, tj. wybudowano i oddano w użytkowanie 17 przyłączy kanalizacji sanitarnej, w tym 2 wybudowane przyłącza otrzymały dotację zgodnie z Regulaminem określającym zasady i tryb udzielania dotacji na częściowe dofinansowanie budowy przyłączy kanalizacyjnych (Uchwała Nr XLIV/311/2014 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 28 maja 2014 r.). Łączna wartość udzielonego dofinansowania wyniosła 3 000,00 zł.

Inwestycje w trakcie realizacji

Budowa drogi wewnętrznej bocznej ul. Kolberga w Pszowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz kanalizacją sanitarną i oczyszczalnią ścieków

Inwestycja obejmuje budowę drogi wewnętrznej bocznej ul. Kolberga w Pszowie wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz kanalizacją sanitarną i kompaktową oczyszczalnią ścieków. Realizacja powyższej inwestycji, w tym budowa drogi wewnętrznej wraz z kanalizacją sanitarną i oczyszczalnią ścieków umożliwi udostępnienie terenów budowlanych będących własnością Miasta Pszów pod zabudowę domów jednorodzinnych oraz budowę publicznego przedszkola, oraz uporządkuje gospodarkę ściekową w tym rejonie. Inwestycja została podzielona na dwa zakresy robót. Pierwszy to budowa nowej drogi wewnętrznej — bocznej ul. Kolberga w Pszowie o długości około 420 m wraz z połączeniem z drogą wojewódzką nr 933. Droga ta zapewni dojazd do planowanej budowy przedszkola publicznego oraz nieruchomości pod zabudowę jednorodziną. Obecnie teren ten z powodu braku dojazdu nie jest dostępny. W obrębie drogi zostanie wybudowana także pętla autobusowa z wyjazdem na projektowaną drogę wewnętrzną oraz drogę wojewódzką nr 933. Ponadto, w ramach niniejszego zakresu planuje się wykonanie organizacji ruchu, oświetlenia drogi oraz budowę sieci kanalizacji deszczowej w jezdni, przez co zadanie umożliwi uporządkowanie gospodarki wodnej przyległego terenu tj. ujęcie wód opadowych z przedmiotowej drogi wewnętrznej oraz przyległego przepustu drogowego pod drogą wojewódzką poprzez wybudowanie kanalizacji deszczowej w istniejącym otwartym rowie melioracyjnym. Drugi zakres inwestycji będzie realizowany w formule projektuj – buduj i obejmuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej w obrębie ul. Kolberga, która zostanie zakończona przepompownią ścieków wraz z kompaktową

oczyszczalnią ścieków. Niniejsza oczyszczalnia ścieków będzie obsługiwała przejęcie ścieków komunalnych z budynków mieszkalnych z części ul. Kolberga w Pszowie i planowanego do budowy publicznego przedszkola. Budowa kompaktowej oczyszczalni ścieków w tym rejonie jest konieczna ze względu na lokalizację tych terenów, co generowałoby bardzo wysokie koszty podłączenia mieszkańców do istniejącej oczyszczalni ścieków przy ul. Śląskiej wynikające m.in. z ukształtowania terenu.

Wydatki projektu ogółem 5.707.003,20 zł, w tym dofinansowanie z:

- Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 5.421.653,04 zł.
- środki własne Miasta Pszów w kwocie 285 350,16 zł.

Okres realizacji projektu: od września 2024 r. do września 2025 r.

Budowa kanalizacji sanitarnej w zlewni oczyszczalni Pszów

Inwestycja obejmuje swym zasięgiem budowę kanalizacji sanitarnej o długości ponad 1 km dla nieruchomości położonych przy ul. Niepodległości, Paderewskiego oraz ul. Pszowskiej i Traugutta w Pszowie. Budowa kanalizacji sanitarnej bezpośrednio podniesie standard poszczególnych nieruchomości oraz wpłynie na poprawę stanu środowiska naturalnego, poprzez ochronę wód gruntowych oraz cieków wodnych.

Wydatki projektu ogółem: 1.783.500,00 zł, w tym dofinansowanie z:

- Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 1.694.325,00 zł,
- środki własne Miasta Pszów w kwocie 89 175,00 zł.

Okres realizacji projektu: od września 2024 r. do maja 2025 r.

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie byłej kopalni KWK Anna w Pszowie przy ul. Skwary.

Inwestycja realizowana w ramach projektu: „Rewitalizacja obiektu wraz z zagospodarowaniem terenu po zlikwidowanej Kopalni Węgla Kamiennego „Anna” w Pszowie”. Realizacja inwestycji obejmuje drugi etap przebudowy budynku łaźni kobiecej po zlikwidowanej KWK „Anna” wraz z zagospodarowaniem terenu i budową nowej sieci kanalizacyjnej. Po zakończeniu inwestycji w budynku łaźni kobiecej powstanie biblioteka z częścią wystawową poświęconą kopalni „Anna”, a także siedziba jednostek organizacyjnych miasta.

Wydatki projektu ogółem 11 803 954,64 zł, w tym dofinansowanie z:

- Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 8 500 000,00 zł,
- środki własne Miasta Pszów w kwocie 3 303 954,64 zł.

Inwestycja została zakończona 04.11.2024 r, do użytkowania oddano zgodnie z Zaświadczeniem z dnia 13.02.205 r. nadanego przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Wodzisławiu Śląskim.

3.2. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Głównym celem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków na terenie poszczególnych aglomeracji. W *Programie* opracowane zostały szczegółowe potrzeby oraz działania dla aglomeracji o RLM¹ > 2 000 w zakresie rozbudowy systemów kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków. Zgodnie z dyrektywą 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia dla aglomeracji jest:

- wydajność oczyszczalni ścieków w aglomeracjach odpowiada przynajmniej ładunkowi generowanemu na jej obszarze,
- w każdej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone usuwanie biogenów,
- wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące przynajmniej 98% poziom obsługi, przy czym pozostałe 2% nie zebranego siecią kanalizacyjną ładunku nie może być większe niż 2 000 RLM².

Obszar miasta Pszów położony jest w obrębie Aglomeracji Pszów wyznaczonej Uchwałą nr XXIII/197/2020 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 18 grudnia 2020 r., która zastąpiła Uchwałą nr V/10/18/2015 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Pszów. Podstawowe informacje o aglomeracji zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Charakterystyka aglomeracji Pszów.

Nazwa aglomeracji	Pszów
ID aglomeracji	PLSL050
Gmina wiodąca w aglomeracji	Pszów
Gminy w aglomeracji	Pszów
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Gliwice
Zarząd Zlewni	Gliwice
Region wodny	Region Górnej Odry
Obszar dorzecza	Odra
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem/uchwałą	8 346
Liczba mieszkańców w granicach aglomeracji	7 212
Liczba mieszkańców stałych korzystających z sieci kanalizacyjnej	7 063
Liczba mieszkańców stałych korzystających ze zbiorników bezodpływowych	137
Liczba mieszkańców stałych korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	12

¹ RLM – równoważna liczba mieszkańców: ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT5), w ilości 60 g tlenu na dobę (art. 86 ust. 3 punkt 2 ustawy Prawo wodne).

² Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2020, Warszawa 2020.

Program Gospodarki Ściekowej dla Miasta Pszowa

Liczba mieszkańców nieprzyporządkowana do żadnego systemu zbierania	0
Liczba zarejestrowanych miejsc noclegowych korzystających z sieci kanalizacyjnej	146
RLM od przemysłu podłączonego do sieci kanalizacyjnej	112
Całkowity rzeczywisty ładunek zanieczyszczeń powstający w aglomeracji wyrażony w RLM	7 470
Procent skanalizowania aglomeracji [%]	98,01
Liczba zbiorników bezodpływowych	61
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	4
Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej w aglomeracji: ogółem [km] w tym sieci grawitacyjnej [km]	52,10 49,64
Długość kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	11,10
Ilość ścieków komunalnych wytworzonych w aglomeracji ogółem [tys. m ³ /r]	373,26
Ilość ścieków komunalnych doprowadzonych zbiorczym systemem kanalizacyjnym do oczyszczalni [tys. m ³ /r]	371,34
Ilość ścieków dostarczanych do oczyszczalni taborom asenizacyjnym ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków [tys. m ³ /r]	1,56
Ilość ścieków oczyszczanych systemami indywidualnymi (przydomowymi oczyszczalniami ścieków) [tys. m ³ /r]	0,36
Ilość ścieków nieoczyszczonych odprowadzonych do odbiornika bezpośrednio z systemu kanalizacyjnego i przelewów burzowych [tys. m ³ /r]	0,00
ID oczyszczalni ścieków	PLSL0500
Nazwa oczyszczalni	OŚ Pszów
Adres oczyszczalni	ul. Śląska 104 44-370 Pszów
Projektowana dobową przepustowość średnia [m ³ /d]	1 393
Projektowana dobową przepustowość maksymalna [m ³ /d]	2 090
Projektowa wydajność oczyszczalni ścieków [RLM]	9 289
Ilość ścieków oczyszczonych odprowadzonych z oczyszczalni do odbiornika [tys. m ³ /r]	372,90
Nazwa bezpośredniego odbiornika oczyszczonych ścieków	Potok Jedłowski w 3+350 km (ciek V rzędu)

źródło: Sprawozdanie z KPOŚK za 2024 r.

Rysunek 6. Granice Aglomeracji Pszów.

źródło: Uchwała nr XXIII/197/2020 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic Aglomeracji Pszów

3.3. Zbiorniki bezodpływowe

Zbiorniki bezodpływowe, powszechnie nazywane szambami, są nadal jedną z najczęściej stosowanych metod odprowadzania ścieków na terenach nieskanalizowanych. Ich popularność wynika głównie z prostoty konstrukcji, niewielkich wymagań technicznych oraz stosunkowo niskich kosztów początkowych związanych z montażem.

Do podstawowych zalet tego rozwiązania należy możliwość zastosowania go na niemal każdej działce, niezależnie od warunków gruntowo-wodnych. Zbiorniki nie wymagają zasilania elektrycznego ani zaawansowanej infrastruktury, co czyni je łatwymi do zainstalowania także w trudno dostępnych miejscach. Ich konstrukcja jest prosta, co przekłada się na niską awaryjność. Z tego względu zbiorniki bezodpływowe są chętnie wybierane na działkach sezonowych oraz tam, gdzie oczyszczalnia przydomowa byłaby niemożliwa do zastosowania.

Jednak rozwiązanie to niesie również ze sobą istotne ograniczenia. Przede wszystkim, zbiornik bezodpływowy nie pełni funkcji oczyszczającej – całość ścieków musi być regularnie wywożona przez specjalistyczne pojazdy asenizacyjne, co generuje wysokie koszty eksploatacyjne. W przypadku czteroosobowego gospodarstwa domowego może to oznaczać konieczność opróżniania zbiornika nawet co dwa–trzy tygodnie. W dłuższej perspektywie oznacza to znaczne obciążenie finansowe.

Kolejnym problemem jest brak ekologiczności tego rozwiązania. Nieoczyszczone ścieki, przechowywane w zbiorniku, w przypadku nieszczelności mogą prowadzić do skażenia gruntu i wód gruntowych. Z tego powodu zbiorniki muszą być szczelne, odpowiednio zainstalowane i regularnie kontrolowane. Należy również pamiętać, że coraz więcej gmin zobowiązuje właścicieli takich instalacji do prowadzenia dokumentacji potwierdzającej wywóz nieczystości, a brak takiej ewidencji może skutkować karami administracyjnymi.

Zbiorniki bezodpływowe mogą być rozwiązaniem tymczasowym lub koniecznością w specyficznych warunkach terenowych, jednak z punktu widzenia ochrony środowiska oraz kosztów długoterminowych – są mniej korzystne niż nowoczesne przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Urząd Miasta Pszów prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Miasto jest także zobowiązane do sprawowania nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości zapisanych w ustawie obowiązków dotyczących pozbywania się nieczystości ciekłych z nieruchomości. W 2022 roku przeprowadzono kontrole 116 nieruchomości w zakresie sposobu pozbywania się z nich nieczystości płynnych.

Tabela 5. Liczba zbiorników bezodpływowych na terenie miasta Pszów.

Rok	Zbiorniki bezodpływowe
2020	1 569
2021	1 552
2022	1 543
2023	1 494
2024	1 473

źródło: Urząd Miasta Pszów

Na podstawie danych Urzędu Miasta Pszów wynika, że liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych nie jest tożsama z liczbą osób zameldowanych na terenie gminy. Ze zbiorników bezodpływowych korzysta według danych meldunkowych 5 154 osób, natomiast faktyczna liczba mieszkańców (osób realnie zamieszkujących) wynosi 4 545.

Tabela 6. Liczba przeprowadzonych kontroli w latach 2020-2024.

Rok	Liczba kontroli dot. posiadania umów	Liczba kontroli dot. dowodów uiszczania opłat za usługi pozbywania się nieczystości ciekłych zebranych na terenie nieruchomości lub innego sposobu udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b.	Liczba przeprowadzonych kontroli posiadania umów (o których mowa w art. 6 ust. 5a), z których wynika brak posiadania takich umów ¹⁾	Liczba przeprowadzonych kontroli dowodów uiszczenia opłat za usługi pozbywania się nieczystości ciekłych (o których mowa w art. 6 ust. 5a), z których wynika brak posiadania takich dowodów ²⁾
2024	117	117	0	1
2023	484	484	11	39
2022	116	116	6	8
2021	32	32	1	7
2020	33	33	2	4

źródło: Urząd Miasta Pszów

¹⁾ Nieruchomości nieposiadające urządzeń kanalizacyjnych, na których wykonanie takich urządzeń nie jest planowane ze względu na nieuregulowany stan prawny tych nieruchomości lub ich stan techniczny. Część nieruchomości nie jest użytkowana czasowo lub stale w związku z tym nie powstają na nich nieczystości ciekłe. Dla części nieruchomości brak jest możliwości ustalenia osoby zobowiązanej, nieuregulowany stan prawny, lub brak możliwości skutecznego kontaktu z właścicielem czy wręcz ustalenia jego faktycznego miejsca pobytu.

²⁾ Z nieruchomości nie przedstawiono dowodów opłat. Część kontroli mimo braku dowodów opłat za opróżnianie zbiornika bezodpływowego zakończyła się wynikiem pozytywnym po okazaniu przez kontrolowanego umowy na odbiór nieczystości ciekłych siecią kanalizacyjną, do której nieruchomości zostały podłączone. Część nieruchomości to nieruchomości wyposażone w przydomowe oczyszczalnie ścieków nowe, lub takie, z których osad był usuwany zgodnie z instrukcją, przez podmiot serwisujący to urządzenie i nie minął jeszcze termin do kolejnego opróżnienia. Kontrole z wynikiem negatywnym w zakresie dowodów opłat to nieruchomości, których właściciele zawarli umowy, ale nie wywieźli w objętym kontrolą okresie nieczystości ciekłych – w takich przypadkach zaplanowano ponowną kontrolę, a właściciele pouczeni o konieczności weryfikacji szczelności urządzeń, a także w kilku przypadkach, że z urządzenia nazywanego „szambem samospalającym” lub „przydomową oczyszczalnią ścieków”, które nie spełnia wymogów przewidzianych dla przydomowych oczyszczalni ścieków nie można odprowadzać nieczystości do gruntu.

3.4. Przydomowe oczyszczalnie ścieków

Przydomowe oczyszczalnie ścieków stanowią istotny element rozproszonej gospodarki ściekowej, szczególnie na terenach o niskiej gęstości zaludnienia, gdzie budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna lub technicznie niemożliwa.

Zalety zastosowania przydomowych oczyszczalni ścieków:

1) Ekologiczne korzyści

Przydomowe oczyszczalnie umożliwiają skuteczne oczyszczanie ścieków bytowych, co przyczynia się do ochrony wód gruntowych i powierzchniowych przed zanieczyszczeniem. Wysoki stopień redukcji zanieczyszczeń organicznych pozwala na bezpieczne rozsącanie oczyszczonego ścieku do gruntu lub jego wykorzystanie do celów gospodarczych, np. nawadniania zieleni.

2) Korzyści ekonomiczne

Mimo wyższych kosztów początkowych (od 10 do 20 tys. zł), eksploatacja przydomowej oczyszczalni generuje znacząco niższe koszty niż regularny wywóz nieczystości ciekłych ze zbiornika bezodpływowego (szamba). Możliwe jest także uzyskanie dofinansowania ze środków gminnych, wojewódzkich lub unijnych.

3) Funkcjonalność i wygoda użytkowania

Oczyszczalnie przydomowe wymagają minimalnej obsługi technicznej – zazwyczaj ogranicza się ona do okresowego usuwania osadu (1–2 razy w roku) oraz kontroli stanu instalacji. Prawidłowo zaprojektowana i użytkowana oczyszczalnia nie generuje uciążliwości zapachowych.

Ograniczenia i wyzwania związane z eksploatacją przydomowych oczyszczalni ścieków:

1) Warunki techniczne i środowiskowe

Instalacja oczyszczalni wymaga spełnienia określonych warunków gruntowo-wodnych – np. odpowiednio przepuszczalnych gruntów oraz odpowiedniego poziomu wód gruntowych. Na terenach o niekorzystnych warunkach geotechnicznych może być konieczne zastosowanie droższych rozwiązań (np. oczyszczalni biologicznych z reaktorem SBR lub zbiornikiem z odprowadzeniem ciśnieniowym).

2) Ograniczenia przestrzenne

Oczyszczalnia wymaga zapewnienia odpowiedniej powierzchni działki – zarówno pod instalację, jak i pod strefę rozsącania, co może stanowić problem na małych działkach budowlanych.

3) Wymogi prawne i eksploatacyjne

Właściciele przydomowych oczyszczalni są zobowiązani do ich rejestracji oraz prowadzenia eksploatacji zgodnej z przepisami prawa (m.in. Ustawy Prawo wodne i ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach). Niewłaściwe użytkowanie lub brak serwisowania może prowadzić do awarii oraz zagrożeń dla środowiska.

Urząd Miasta Pszów prowadzi ewidencję przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Miasto jest także zobowiązane do sprawowania nadzoru nad realizacją przez właścicieli nieruchomości zapisanych w ustawie obowiązków dotyczących pozbywania się nieczystości ciekłych z nieruchomości.

Tabela 7. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie miasta Pszów.

Rok	Oczyszczalnie przydomowe
2020	22
2021	26
2022	30
2023	45
2024	58

źródło: Urząd Miasta Pszów

Na podstawie danych Urzędu Miasta Pszów wynika, że liczba mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni nie jest tożsama z liczbą osób zameldowanych na terenie gminy. Z przydomowych oczyszczalni korzysta według danych meldunkowych 201 osób, natomiast faktyczna liczba mieszkańców (osób realnie zamieszkujących) wynosi 212.

Planowane działania

W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na efektywne i ekologiczne rozwiązania w zakresie gospodarki ściekowej, szczególnie na terenach rozproszonych, władze miasta uznały przydomowe oczyszczalnie ścieków za kluczowy element polityki środowiskowej i infrastrukturalnej.

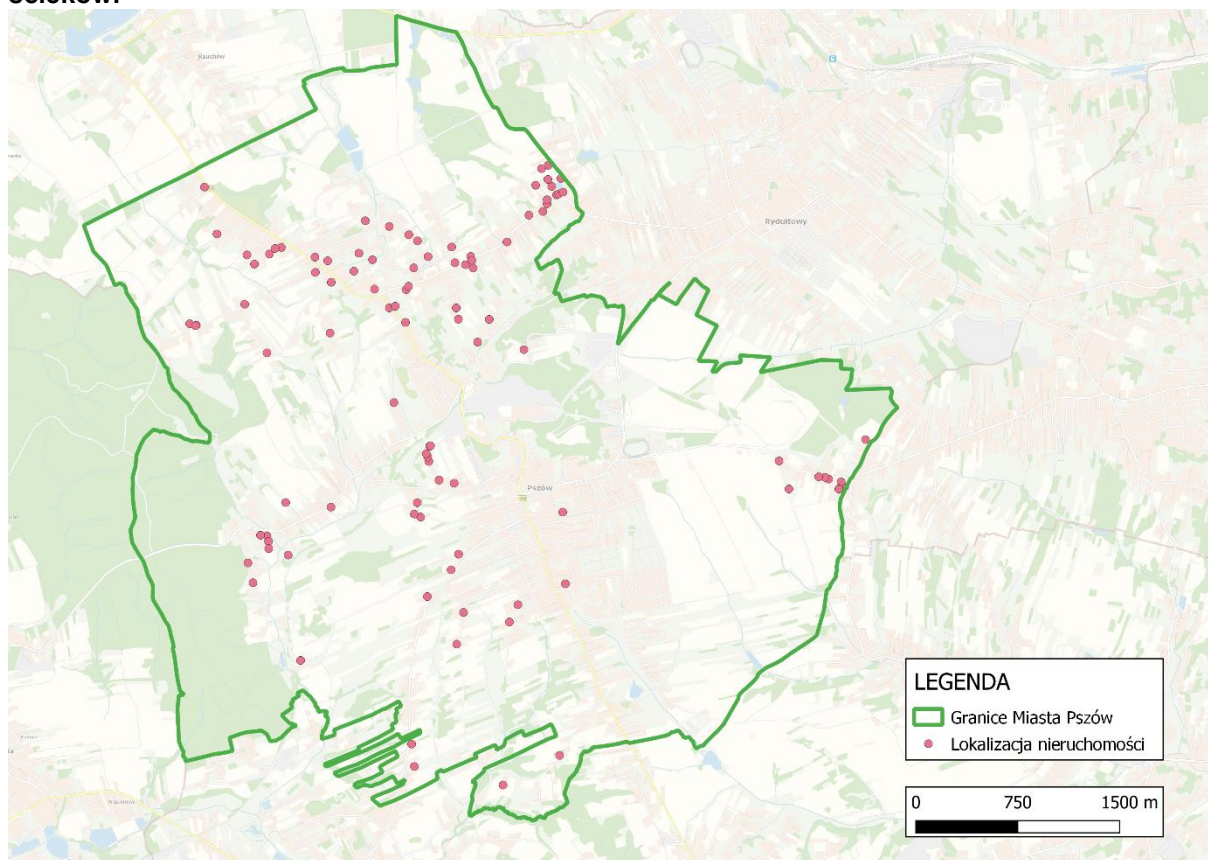
Z uwagi na powyższe planuje się złożyć wniosek o dofinansowanie do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w ramach „Programu gospodarki ściekowej na terenach poza aglomeracją”.³ W ramach działań przygotowawczych do wdrożenia programu rozwoju indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, Urząd Miasta Pszów przeprowadził ankietyzację wśród mieszkańców, której celem było określenie poziomu zainteresowania budową przydomowych oczyszczalni ścieków. Złożono łącznie około 110 wniosków dotyczących chęci udziału w planowanym programie wsparcia. Zgłoszenia te dotyczą gospodarstw domowych, w których łącznie zamieszkuje około 450 osób wyrażających chęć korzystania z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

Dane te świadczą o wysokim poziomie zainteresowania mieszkańców rozwiązaniami przyjaznymi środowisku i alternatywnymi wobec tradycyjnych zbiorników bezodpływowych.

³ Źródło: <https://wfoisgw.katowice.pl/nabory/program-pgs-poza-aglomeracja/>

Na poniższej mapie przedstawiono rozmieszczenie nieruchomości, które wyraziły chęć budowy przydomowej oczyszczalni ścieków.

Rysunek 7. Nieruchomości, na których planowana jest budowa przydomowej oczyszczalni ścieków.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Pszów

Zgodnie z *Szczególnymi zasadami dofinansowania w ramach Programu gospodarki ściekowej na terenach poza aglomeracją* (uchwała Rady Nadzorczej nr 11/2025 z dnia 31.01.2025 r. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej Katowicach) kwota dofinansowania przedsięwzięcia wynosi do 100% jego kosztów kwalifikowanych, w tym 50% kosztów kwalifikowanych w formie dotacji, 50% kosztów kwalifikowanych w formie pożyczki. Maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany netto wynosi:

- a) budowa/rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej – 12 000 zł/RLM,
- b) budowa podłączeń budynków do sieci kanalizacji sanitarnej – 2 900 zł/RLM,
- c) **budowa przydomowych oczyszczalni ścieków – 7 200 zł/RLM lecz nie więcej niż 27 000 zł/szt.**

Ostateczna wysokość dofinansowania zostanie ustalona i przyznana zgodnie z regulaminem dotacji przyjętym przez Radę Miasta Pszów.

3.5. Oczyszczalnie ścieków

Utrzymaniem sieci kanalizacyjnej i zarządzaniem miejską oczyszczalnią ścieków zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej z siedzibą przy ul. Traugutta 101, 44-370 Pszów. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Marklowicka 15, 44-300 Wodzisław Śląski nie eksploatuje sieci kanalizacji sanitarnej, posiada jednak decyzje zezwalające na prowadzenie działalności w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków z nieruchomości położonych w granicach gminy Pszów, a zlokalizowanych w niedużej odległości od sieci kanalizacji sanitarnej znajdujących się na terenie sąsiednich gmin i stanowiących własność Spółki (lub będących w eksploatacji).

Na terenie miasta zlokalizowane są dwie oczyszczalnie ścieków.

Oczyszczalnia ścieków „Pszów”

Biologiczna oczyszczalnia ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów zlokalizowana przy ul. Śląskiej 104 w Pszowie (na terenie działki o nr ew. 783/27 oraz 786/27 obręb Pszów). Projektowana przepustowość oczyszczalni wynosiła 1 000 m³/d. Proces oczyszczania ścieków jest na bieżąco monitorowany. Na terenie oczyszczalni znajduje się punkt zlewny, do którego dostarczane są ścieki z występujących na terenie miasta zbiorników bezodpływowych (obszary nieskanalizowane). Od 2017 r. prowadzono prace związane z modernizacją i rozbudową oczyszczalni ścieków „Pszów”, które zakończono w 2019 r. Realizacja tego przedsięwzięcia znacznie zwiększyła wydajność istniejącej oczyszczalni ścieków oraz umożliwiła zastosowanie rozwiązań technologicznych w kierunku uproszczenia i ułatwienia jej eksploatacji poprzez modernizację istniejącego węzła mechaniczno-biologicznego oraz wybudowanie nowego. Oczyszczalnia po realizacji została oddana w użytkowanie, a jej obecna przepustowość wynosi $Q = 1\,393\text{ m}^3/\text{d}$ i wzrosła o około 130% w stosunku do stanu przed rozbudową, co pozwoli docelowo na przejęcie wszystkich ścieków z terenu Aglomeracji Pszów. Bezpośrednim odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest Potok Jedłownicki w 3+350 km.

Proces oczyszczania ścieków prowadzony jest przez ZGKiM w Pszowie na podstawie obowiązującego pozwolenia wodnoprawnego – decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gliwicach z dnia 12 października 2020 r. (znak decyzji: GL.ZUZ.1.4210.310.2020.KP).

Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym oczyszczone ścieki można wprowadzać do potoku w następujących ilościach:

maksymalny zrzut sekundowy	$Q = 0,042\text{ m}^3/\text{s}$
średni zrzut dobowy	$Q = 1\,393\text{ m}^3/\text{d}$
dopuszczalny zrzut roczny	$Q = 763\,000\text{ m}^3/\text{rok}$

o parametrach nieprzekraczających dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń dla aglomeracji o RLM od 2000 do 9999 określonych w załączniku nr 3 do *Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311).*

Wskaźniki zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych nie mogą przekroczyć następujących wartości:

BZT ₅	≤ 25 mg O ₂ /l
ChZT	≤ 125 mg O ₂ /l
Zawiesina ogólna	≤ 35 mg/l

Oczyszczalnia ścieków pracuje w technologii opartej na metodzie osadu czynnego z wykorzystaniem reaktorów przepływowych. W pierwszym etapie ścieki są poddawane oczyszczaniu wstępnemu w sitopiaskowniku. Na sieie następuje cedzenie większych ciał stałych. Następnie w komorze piaskownika są zatrzymywane cząstki ziarniste mineralne.

Ciąg biologicznego oczyszczania oparty jest na procesie A/O. Jest to proces 2-fazowy prowadzony w następujących strefach (komorach):

- strefa denitryfikacji (niedotleniona). Dopływające ścieki oraz osad czynny mieszają się ze ściekami recyrkulowanymi z końca komory napowietrzania oraz ze ściekami zawracanymi z osadnika wtórnego. W warunkach braku gazowego tlenu rozpuszczonego osad czynny do oddychania wykorzystuje tlen związany chemicznie w azotanach – następuje proces denitryfikacji. W tej strefie następuje również częściowy pobór fosforu przez osad czynny;
- strefa tlenowa (aerobowa). Ścieki wraz z osadem czynnym przepływają przez napowietrzany zbiornik. W warunkach intensywnego napowietrzania następuje utlenianie związków organicznych zaadsorbowanych przez osad czynny, nityfikacja azotu amonowego oraz pobór fosforu. Przy końcu komory część mieszanych ścieków i osadu odpływa do osadnika wtórnego, a część jest zawracana do komory denitryfikacji.

Usuwanie fosforu niezwiązanego biologicznie jest wspomagane procesem symultanicznego strącania przy pomocy koagulantu (PIX).

Proces biologicznego oczyszczania ścieków jest prowadzony w:

- komorach połączonych szeregowo (1 komora denitryfikacji oraz 4 komory nityfikacji), oczyszczone ścieki odpływają do dwóch istniejących (zmodernizowanych) pionowych osadników wtórnych;
- reaktorze biologicznym (komora denitryfikacji, komora nityfikacji typu labiryntowego), po oczyszczeniu ścieki odpływają do projektowanego radialnego osadnika wtórnego.

Na oczyszczalni w trakcie procesu biologicznego oczyszczania ścieków powstaje osad nadmierny, który jest kierowany do stabilizacji tlenowej. Stabilizacja osadu jest prowadzona w trzech wydzielonych komorach stabilizacji tlenowej. Ustabilizowany osad jest następnie przetłaczany do zbiornika magazynowego osadu, gdzie jest zagęszczany grawitacyjnie. Kolejnym etapem jest higienizacja osadu odwodnionego przy użyciu prasy taśmowej. Dodatkowo istnieje możliwość higienizacji osadu odwodnionego przy użyciu wapna palonego.

Oczyszczone ścieki bytowe odprowadzane są do komory pomiarowej. W komorze jest prowadzony pomiar przepływu ścieków na przegrodzie spiętrzającej. Pomiar natężenia przepływu jest rejestrowany w sposób ciągły (przez cały rok) za pomocy sondy ultradźwiękowej sprzężonej ze sterownikiem pomiarowo-rejestrującym. W komorze znajduje się również urządzenie do automatycznego pomiaru odczynu pH i temperatury odprowadzanych ścieków. W komorze pomiarowej odbywa się także automatyczny pobór prób

ścieków oczyszczonych. Z komory ścieki są kierowane do istniejącego wylotu Ø315 mm do Potoku Jedłownickiego.

W poniższej tabeli zestawiono parametry ścieków dopływających do oczyszczalni ścieków w Pszowie oraz parametry oczyszczonych i odprowadzonych ścieków do odbiornika w latach 2023-2024.

Tabela 8. Charakterystyka ścieków.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość	
			2023	2024
1.	Średnie roczne stężenie zanieczyszczeń w ściekach dopływających do oczyszczalni			
	BZT ₅	mgO2/l	1 054,50	877,75
	ChZT	mgO2/l	3 065,17	2 665,25
	Zawiesina ogólna	mg/l	1 967,67	1 912,25
	Azot ogólny	mg/l	-	-
	Fosfor ogólny	mg/l	-	-
2.	Średnie roczne stężenie zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni			
	BZT ₅	mgO2/l	7,93	8,40
	ChZT	mgO2/l	66,85	60,45
	Zawiesina ogólna	mg/l	6,77	9,80
	Azot ogólny	mg/l	0,00	0,00
	Fosfor ogólny	mg/l	0,00	0,00
3.	Ilość ścieków komunalnych oczyszczanych i odprowadzonych do odbiornika	tys. m ³ /r	373,26	372,90
4.	Ilość osadów zagospodarowanych i unieszkodliwionych	Mg s.m./rok	252,05	167,17
5.	Wykorzystana metoda stabilizacji i higienizacji osadu na terenie oczyszczalni	-	STOM – wydzielona stabilizacja osadu	STOM – wydzielona stabilizacja osadu
6.	Metoda unieszkodliwiania/odzysku	Mg s.m./rok	R10 NON – do uprawy roślin nie przeznaczonych do spożycia i pasz	R10 KOM – zastosowano do uprawy roślin nie przeznaczonych do spożycia i produkcji pasz

źródło: Sprawozdanie z KPOŚK za 2023 i 2024 r.

Średnie roczne stężenie zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni spełniały warunki określone w pozwoleniu wodnoprawnym.

Oczyszczalnia ścieków przy ul. Karola Miarki

Oczyszczalni wykonania w ramach zadania pn.: „Budowa oczyszczalni ścieków w rejonie ulicy Karola Miarki w Pszowie”. Oczyszczalnia zlokalizowana jest na działce nr ew. 1404/65 przylegającej do drogi gminnej – ulica Adolfa Dygasińskiego w zachodniej części Pszowa. Przedmiotowa oczyszczalnia ścieków należy do grupy oczyszczalni ścieków do 2000 RLM.

Proces oczyszczania ścieków prowadzony jest przez Miasto Pszów na podstawie obowiązującego pozwolenia wodnoprawnego – decyzja Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Gliwicach z dnia 8 marca 2024 r. (znak decyzji: GL.ZUZ.1.4210.412.2023.AK).

Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym oczyszczone ścieki bytowe można wprowadzać do rowu w następujących ilościach:

maksymalny zrzut sekundowy	$Q = 0,016 \text{ m}^3/\text{s}$
średni zrzut dobowy	$Q = 39 \text{ m}^3/\text{d}$
dopuszczalny zrzut roczny	$Q = 19\,929 \text{ m}^3/\text{rok}$

o parametrach nieprzekraczających dopuszczalnych wartości substancji zanieczyszczających dla ścieków z oczyszczalni ścieków bytowych, zlokalizowanych poza aglomeracją, o RLM oczyszczalni do 9999, określone w załączniku nr 2 do *Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311)*. Wskaźniki zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych nie mogą przekroczyć następujących wartości:

BZT ₅	$\leq 25 \text{ mg O}_2/\text{l}$
ChZT	$\leq 125 \text{ mg O}_2/\text{l}$
Zawiesina ogólna	$\leq 35 \text{ mg/l}$

Technologia oczyszczania ścieków jest oparta na złożach biologicznych obrotowych, praca oczyszczalni jest w pełni zautomatyzowana. Zbiornik każdego modułu wykonany jest z materiału odpornego na agresywne środowisko ściekowe oraz siły działające w gruncie. W urządzeniu znajduje się zintegrowany system regulacji przepływu ścieku, który kumuluje ściek przy zwiększonych. Elementami składającymi się na oczyszczalnię ścieków są: osadnik wstępny, dwie strefy biologiczne, osadnik wtórny oraz sterowanie, służące do ustawiania pracy i sygnalizujące ewentualne awarie. Powstałe w procesie oczyszczania ścieków odpady takie jak osady są systematycznie, maksymalnie co 90 dni wywożone przez specjalistyczną firmę posiadającą koncesję na wywóz i utylizację takich odpadów. Osady (w tym osad nadmierny) – szacowana roczna ilość osadów przekazanych do utylizacji wynosi około $35 \text{ m}^3/\text{rok}$. Oczyszczalnia służy do oczyszczania ścieków bytowo gospodarczych i tylko takie ścieki są do niej dopuszczane. Oczyszczone ścieki są wprowadzane wylotem DN300 do urządzenia wodnego, tj. rowu bez nazwy, w km 0+230, na działce nr 1167/65 obręb 0002 Pszowskie Doły. Próbkę ścieków w celu zbadania ich składu i określenia skuteczności oczyszczalni pobierane są ze studzienki pomiarowej za oczyszczalnią.

Inwestycja została zakończona i oddana do użytkowania 31.10.2024 r. Decyzja wydana przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Wodzisławiu Śląskim.

4. Zagrożenia i tendencje zmian stanu środowiska w przypadku niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej

Problemem występującym na terenie miasta Pszowa jest brak skanalizowania całego miasta oraz możliwe nieprawidłowe opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców, które mogą skutkować przedostawaniem się zanieczyszczeń do gruntu. Problemem jest także spływ ścieków i opadów deszczowych po powierzchni dróg i chodników. Prowadzony i planowany dalszy rozwój urządzeń kanalizacyjnych i oczyszczających ścieki przyczyni się do usprawnienia systemu gospodarowania ściekami oraz zredukowania ładunku zanieczyszczeń trafiających do środowiska. Zwiększy się także liczba osób korzystających ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej. Niewłaściwie zarządzana gospodarka ściekowa stanowi poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego, zdrowia ludzi oraz stabilności lokalnych ekosystemów. Jeżeli ścieki bytowe, przemysłowe lub rolnicze nie są skutecznie zbierane i oczyszczane, mogą powodować szereg negatywnych skutków, zarówno bezpośrednich, jak i długofalowych.

Zagrożenia wynikające z niewłaściwej gospodarki ściekowej:

- **Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych**

Gdy ścieki trafiają bezpośrednio do rzek, jezior czy wód gruntowych, dochodzi do ich skażenia substancjami chemicznymi (takimi jak azotany, fosforany, metale ciężkie czy detergenty), a także biologicznymi (bakterie, wirusy, pasożyty). W efekcie dochodzi do degradacji jakości wód, co ogranicza ich przydatność do celów komunalnych, przemysłowych i rolniczych. Zanieczyszczenia te mogą przedostawać się również do ujęć wody pitnej, stanowiąc poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego.

- **Eutrofizacja zbiorników wodnych**

Jednym z najbardziej zauważalnych skutków zrzutu nieoczyszczonych ścieków jest eutrofizacja, czyli nadmierne wzbogacenie wód w związki biogenne (głównie azot i fosfor). Prowadzi to do gwałtownego rozrostu glonów i sinic, które tworzą zakwity wodne. Tlen zużywany do ich rozkładu sprawia, że w zbiornikach wodnych następuje deficyt tlenu, co powoduje masowe wymieranie organizmów wodnych – ryb, skorupiaków czy mięczaków. Zjawisko to zaburza naturalną równowagę ekosystemu.

- **Zagrożenia dla zdrowia ludzi i zwierząt**

Woda skażona ściekami może być nośnikiem groźnych drobnoustrojów chorobotwórczych – takich jak bakterie E. coli, Salmonella, wirusy zapalenia wątroby czy pasożyty jelitowe. Kontakt z taką wodą (np. podczas kąpieli lub spożycia wody ze studni) może prowadzić do infekcji układu pokarmowego, skóry oraz dróg oddechowych. Zwierzęta również są narażone na zatrucia i choroby, a produkty pochodzące z hodowli w zanieczyszczonym środowisku mogą być niebezpieczne dla konsumentów.

- **Degradacja gleby**

Niekontrolowany zrzut ścieków może doprowadzić do degradacji gleby. Woda zawierająca metale ciężkie, toksyczne związki organiczne lub środki chemiczne zmienia strukturę i odczyn gleby, prowadząc do jej zakwaszenia lub zasolenia. W rezultacie spada jej urodzajność, a uprawy roślin stają się mniej wydajne i mogą zawierać niepożądane substancje chemiczne.

- **Zanieczyszczenie powietrza**

Ścieki, zwłaszcza te zawierające dużą ilość materii organicznej, ulegają rozkładowi, w trakcie którego wydzielane są nieprzyjemne i szkodliwe dla zdrowia gazy, takie jak siarkowodór, metan czy amoniak. Mogą one powodować nie tylko uciążliwości zapachowe, ale również wpływać negatywnie na zdrowie ludzi, wywołując bóle głowy, podrażnienia błon śluzowych czy zaburzenia oddychania.

Tendencje zmian w środowisku przy źle zarządzanej gospodarce ściekowej:

- **Postępująca degradacja ekosystemów wodnych**

W dłuższym okresie niewłaściwa gospodarka ściekowa prowadzi do trwałej degradacji zbiorników wodnych. Zubożone w tlen i nadmiernie zanieczyszczone wody tracą swoją zdolność do samooczyszczania, co skutkuje zanikiem wielu gatunków roślin i zwierząt wodnych. Rzeki i jeziora przestają spełniać swoje funkcje ekologiczne, rekreacyjne i gospodarcze.

- **Wzrost ryzyka zjawisk ekstremalnych**

Nadmierne obciążenie systemów kanalizacyjnych i brak kontroli nad odpływem ścieków mogą prowadzić do zalewania terenów miejskich i wiejskich, zwiększając ryzyko lokalnych powodzi. Z kolei niszczenie naturalnych terenów podmokłych ogranicza zdolność retencyjną środowiska, co w okresach suszy pogłębia problemy z dostępem do wody.

- **Wzrost kosztów uzdatniania wody**

Im bardziej zanieczyszczone są źródła wody, tym droższe stają się procesy jej oczyszczania. Konieczne jest stosowanie nowoczesnych, kosztownych technologii filtracyjnych i chemicznych, co podnosi koszty utrzymania systemów wodociągowych i finalnie wpływa na wysokość opłat ponoszonych przez mieszkańców..

- **Spadek atrakcyjności terenów i lokalnej gospodarki**

Zanieczyszczone środowisko zniechęca turystów, inwestorów i potencjalnych mieszkańców. Tereny dotknięte problemem ścieków tracą na wartości, co odbija się negatywnie na lokalnej gospodarce. Może to skutkować odpływem mieszkańców, ograniczeniem inwestycji i zmniejszeniem dochodów samorządów.

- **Pogłębianie się konfliktów społecznych**

Brak skutecznych działań w zakresie gospodarki ściekowej często prowadzi do napięć społecznych. Mieszkańcy protestują przeciwko nieprzyjemnym zapachom, skażeniu środowiska i spadkowi jakości życia. Narastające niezadowolenie społeczne może prowadzić do konfliktów między obywatelami, samorządami i instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska.

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne miasta Pszów.	7
Tabela 2. Procesy demograficzne w mieście Pszów w latach 2013-2023.	8
Tabela 3. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Pszów.	10
Tabela 4. Charakterystyka aglomeracji Pszów.	14
Tabela 5. Liczba zbiorników bezodpływowych na terenie miasta Pszów.	17
Tabela 6. Liczba przeprowadzonych kontroli w latach 2020-2024.	18
Tabela 7. Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie miasta Pszów.	20
Tabela 8. Charakterystyka ścieków.	24

Spis rysunków

Rysunek 1. Pszów na tle powiatu wodzisławskiego.	4
Rysunek 2. Obręby ewidencyjne na terenie miasta Pszów.	5
Rysunek 3. Układ głównych dróg na terenie miasta Pszów.	6
Rysunek 4. Układ linii kolejowych na terenie miasta Pszów.	7
Rysunek 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.	9
Rysunek 6. Granice Aglomeracji Pszów.	16
Rysunek 7. Nieruchomości planujące budowę przydomowe oczyszczalni ścieków.	21

Uzasadnienie

Efektywna gospodarka ściekowa stanowi jeden z kluczowych elementów zrównoważonego rozwoju gminy oraz ochrony środowiska naturalnego. Rosnące wymagania prawne, potrzeba poprawy jakości wód oraz dążenie do zwiększenia komfortu życia mieszkańców powodują konieczność kompleksowego planowania i wdrażania działań związanych z odbiorem, oczyszczaniem oraz odprowadzaniem ścieków.

Niniejszy „Program Gospodarki Ściekowej” stanowi szczegółowy opis obecnego stanu zagospodarowania ścieków na terenie miasta Pszowa, identyfikuje istniejące problemy i potrzeby w tym zakresie oraz wskazuje kierunki rozwoju systemu gospodarki ściekowej. Dokument uwzględnia zarówno aspekty techniczne, organizacyjne, jak i środowiskowe oraz społeczno-ekonomiczne, które wpływają na kształtowanie polityki wodno-ściekowej na poziomie lokalnym.

Podstawowym celem opracowania Programu Gospodarki Ściekowej jest zapewnienie kompleksowego i zgodnego z przepisami prawa systemu odbioru oraz oczyszczania ścieków na terenie gminy Miasta Pszów.

W dniu 30 czerwca 2025 r. do tutejszego urzędu wpłynęło pismo Wojewody Śląskiego w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr XIII/92/2025 Rady Miejskiej w Pszowie z dnia 28 maja 2025 r. z powodu wskazania w § 3 uchwały na podstawie przepisu art. 18 ust. 1 Prawa ochrony środowiska tj: "Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia."

Zdaniem organu nadzoru uchwała podejmowana na podstawie przepisu art. 18 ust. 1 Prawa ochrony środowiska, nie stanowi aktu prawa miejscowego, a tym samym uznaje się nieważność uchwały. Przedmiotowa uchwała nie podlega publikacji jako akt prawa miejscowego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Zarządzeniem Nr BM.0050.96.2025 Burmistrza Miasta Pszów z dnia 16 maja 2025 r. poddano konsultacjom projekt uchwały Rady Miejskiej w Pszowie w sprawie przyjęcia Programu Gospodarki Ściekowej dla Miasta Pszowa. Konsultacje były prowadzone od dnia 16 maja 2025 r. do 25 maja 2025 r. za pośrednictwem strony internetowej www.pszow.pl oraz tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Pszów, na których wraz z ogłoszeniem zamieszczono projekt aktu prawnego stanowiącego przedmiot konsultacji.

Przedkładając powyższy projekt uchwały wnoszę o jego uchwalenie.